

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

APRIL 2023

Förord

Idag, när jag skriver detta, vaknar Finland upp med en ny riksdag. Det preliminära valresultatet visar på ett jämnt resultat mellan de tre största partierna men det blev Samlingspartiet som drog det längsta strået, fick flest mandat och därmed blir det också Petteri Orpo som får hålla i taktpinnen i det kommande regeringsspelet.

Ur valresultatet kan man utläsa en del grundläggande fakta. Den politiska högern i riksdagen blev de stora vinnarna och gick fram med 17 mandat, Samlingspartiet med 10 och Sannfinländarna med 7. Även Socialdemokraterna ökade sitt understöd och växte med 3 mandat. Som i alla val fanns det också de partier som gick mindre bra. Detta gällde särskilt Centern (-8 mandat) och De Gröna (-7 mandat) som helt tydligt fick betala för att ha tagit regeringsansvar under den senaste perioden. SFP lyckades att hålla sina positioner rätt väl och bibehåller sina 9 mandat i riksdagen.

På hemmaplan ställde hela 15 kandidater på 4 olika listor upp. När rösterna var räknade stod det klart att sittande riksdagsledamot Mats Löfström fortsatt har ett stort förtroende hos ålänningarna med drygt 80% av de avgivna rösterna. Som Löfströms ersättare utsåg väljarna Wille Valve. Jag gratulerar Löfström och Valve till förtroendet och passar samtidigt på att tacka alla de 15 kandidater som ställde upp i årets Riksdagsval och konstaterar att det mycket är tack vare er som visar att vi fortsatt värnar vårt demokratiska samhälle.

Nu vidtar en febril verksamhet här i Republikens huvudstad då regeringssonderaren Petteri Orpo ska utröna hur hans kommande regering ska byggas. I detta sammanhang ska också ett regeringsprogram för den nya regeringen tas fram. I det arbete är det också att vi i Team Åland – riksdagsledamoten, landskapsregeringen, representationen och de åländska partierna – kavlar upp ärmarna och gör vårt yttersta för att få till goda skrivningar om och för Åland. Grundarbetet är långt gjort och nu återstår att nå resultat.

Vi har spännande tider framför oss. Det finns en hel del utmaningar men som alltid finns det också många möjligheter och det är dessa möjligheter som det nu gäller att vi tar till vara!

Helsingfors den 3 april 2023

Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors

Hänt under månaden som gick

Möte med representanter för SDP vid partikansliet i Hagnäs den 1 mars. Under mötet informerades vi om arbetet vid Ålands representations samt lyfte för Åland viktiga frågor inför kommande regeringsperiod.

Möte med tjänstemän vid Statsrådets kansli den 1 mars. Under mötet fick representationen möjlighet att presentera sig och bekanta sig med de olika enheterna vid Statsrådet. Tillsammans identifierade vi ett flertal nya områden för utökat samarbete.

Den 2 mars lanserades **Yles valkompass** där Yle samarbetat med olika medier, däribland Ålands Radio & TV, Nya Åland och Ålandstidningen. I valkompassen fanns också frågor som rörde specifikt Åland. Bland annat ställdes en fråga om Ålands demilitarisering. Svaren från kandidaterna gav indikationer på att vi fortsatt behöver arbeta med att sprida fördjupade kunskaper kring Åland och våra internationellt förankrade lösningar.

Den 2 – 3 mars **besökte statssekreterare Aleksi Koskela Åland**. Ålands representant deltog i programmet. Under programmet bekantade sig statssekreteraren med frågor som rörde allt från polisen, gränsbevakningen och andra frågor i beröring med den inre säkerheten till spelfrågor och en eventuell kommande licenslösning för penningspel.

Statsminister Sanna Marin (sdp) besökte Åland den 7 mars. Besöket innehöll bland annat möten med landskapsregeringen och lagtinget men också ett besök vid det nya och aktuella besökscentret i Bomarsund. Ålands representant deltog i programmet.

Den 8 mars höll föreningen **Ålandsvänner i Helsingfors r.f.** ett extraordinärt föreningsmöte. Den anrika föreningens fortsatta existens har länge varit i vågskålen och man lyckades inte välja en ny ordförande och styrelse under årsmötet. Inte heller nu under det extraordinära styrelsemötet lyckades man utse en ny ordförande och styrelse. Nytt försök kommer att göras på föreningens ordinarie årsmöte i höst.

Möte med **kontaktpersoner i Ålandsärenden och tjänstemän vid Ålands landskapsregering** hölls den 10 mars. Ålands representation har en koordinerande roll vid mötena.

Ålandsdagen i skolan ordnades den 22 mars. Utbildningsminister Annika Hambrudd deltog i en ministerfrågestund för skolklasser tillsammans med minister Thomas Blomqvist vid Nordisk Kulturkontakt i Helsingfors.

En skolklass besökte Ålands representation och fick också träffa minister Hambrudd.

Ålandsdagen är ett samarbete mellan Ålands landskapsregering, Justitieministeriet och Statsrådets kansli. Medverkande är Hanaholmens Svenska Nu -nätverk, Riksarkivet, Nordisk Kulturkontakt, Språkambassadörerna, Håll Skärgården Ren samt Schildts & Söderströms.

Ålandsdagen i skolan är en fortsättning på Ålandsveckan i skolor, som var en del av statsrådets kanslis firande av Ålands självstyrelses hundraårsjubileum. Ålands representation kommer nu att arbeta för att hitta långsiktiga lösningar för en mera permanent fortsättning av Ålandsdagen i skolan.

Den 23 mars uppmärksammades **Nordens dag** vid Nationalmuseum genom **evenemanget "Mini-Norden"** med intressanta föreläsningar och utställningsmontrar. Det var meningen att Åland skulle ha funnits representerat med en monter, men p.g.a. sjukdom var detta inte möjligt. Ålands representant i Helsingfors deltog i de föreläsningar och seminarium som ordnades.

Landsbygdspolitiska nätverksprojekten Hållbarhetsveckan (KEHÅ) samt Skärgård och landsbygd i samverkan (SALT) ordnade ett gemensamt seminarietillfälle på G18 i Helsingfors den 28 mars. Temat för dagen var *"hur vi skapar en livskraftig landsbygd och skärgård genom stark hembygdskänsla och ett hållbarhetsbränd"*. I samband med detta träffas också samarbetsgruppen för möte. På grund av sjukdom kunde Ålands representation inte delta.

Söndagen den 2 april gick republiken Finland till **riksdagsval**. Från Representationens sida följde vi valdebatten och Johan Ehn deltog vid Yles valvaka med information och kunskap om Åland och självstyrelsen. Under söndagen besökte också en grupp svenska journalister representationen för att få information om valet ur ett åländskt perspektiv.

En arbetsgrupp på tjänstemannanivå har utsetts att arbeta vidare med revideringen av Ålands självstyrelselag. Justitieråd Gustav Bygglin utsågs till ordförande för gruppen som redan i juni ska presentera ett förslag till ändring av den nuvarande självstyrelselagen med anledning av införande av välfärdsområden i riket.

Under arbete

De åländska positionerna inför det kommande **regeringsprogrammet** och formuleringarna om Åland i detta är under arbete. Representationen tillsammans med landskapsregeringen, de åländska partierna och riksdagsledamoten kommer att samarbeta för att nå bästa möjliga resultat.

Diplomatutbildningen vid UM, även kallad KAVAKU brukar ha en utbildningsdel om Åland och har under senare år även gjort studiebesök till Åland. Studiebesöket till Åland planeras den 5 – 6 juni. Ålands representation koordinerar och tar fram ett förslag till program.

Dialogdagar Åland – Helsingfors

Justitieministeriet planerar som bäst för **"Dialogdagar Åland – Helsingfors" den 15 – 16 maj**. Syftet är att erbjuda åländska tjänstemän möjligheten till nätverkande och ge en inblick i hur statsförvaltningen i Helsingfors är uppbyggd. **Gör en preliminär intresseanmälan till Johan Ehn senast den 14 april kl. 12.00.**

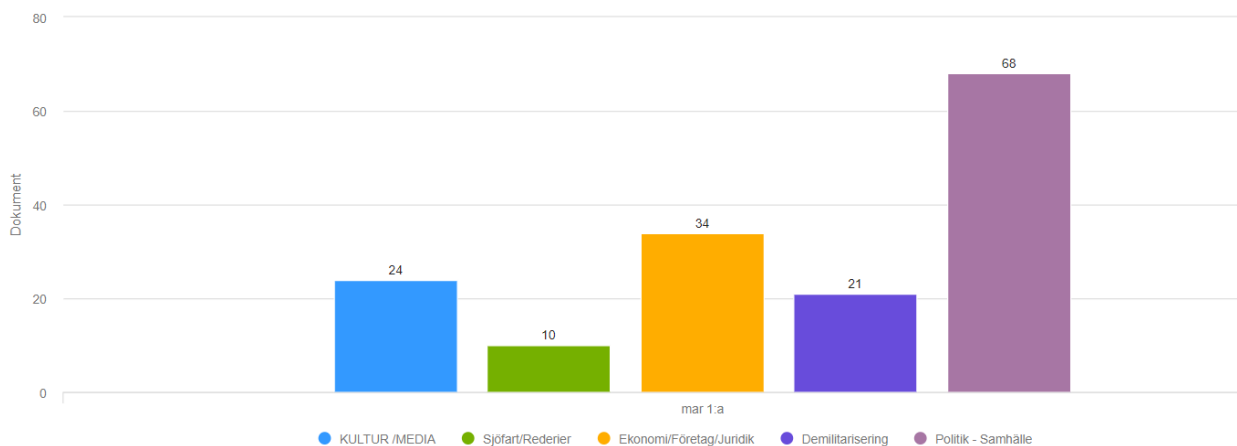
SuomiAreena 2023 ordnas i Björneborg den 27 – 30 juni. Onsdagen den 28.6 är den "svenska dagen" med svenskspråkigt program. Ålands landskapsregering planerar att som tidigare år arrangera en "Ministerlunch". Utöver det kommer man att delta i det övriga programmet i Björneborg och nätverka på plats.

Planering för att kunna erbjuda möjlighet att rösta i höstens lagtings- och kommunalval i Helsingfors vid Ålands representation och även i Åbo och Vasa fortsätter.

Information om Åland till blivande lärare. Vi strävar till att få lärarutbildningarna vid Åbo Akademi och Helsingfors Universitet att bli intresserade av Åland så att studerandena när de når arbetslivet ska ha en bra kunskap om Åland och kunna sprida den vidare till sina elever och fortsätter att arbeta med detta. Inledande kontakter har tagits med utbildningsarrangörerna och vi hoppas under våren komma vidare med diskussioner om ett praktiskt upplägg.

Rapport om Åland i finländsk media under mars

Mar 1, 2023 - Mar 31, 2023

Källa: Meltwater

Vad har de finländska nyheterna handlat om i mars som berör Åland och där Åland omnämns?

Ett stort genomslag fick rekordtorsken som fiskades av trålaren Madonna i åländska vatten i maj i fjol. Fisken som mätte 141 cm och vägde just under 30 kg är nu officiellt Finlands största fisk. Nyheten fick bred spridning i 12 olika medier.

Bland kulturnyheterna finns bland annat följande: Ålands Projektkör tilldelas Evert Ekroth-priset på 2000 euro av Finlands svenska sång- och musikförbund. Bildkonstnär och satirtecknare Jonas Wilen fick Svenska folkskolans vänners kulturpris. Karin Erlandsson är nominerad till Sveriges Radios novellpris 2023 för sin novell "Lådan". Anders Wiklöf köpte målningen "Bland rosorna" av Albert Edelfelt som Ateneum i Helsingfors inte hade råd att köpa. Filmningen av nya Stormskärs Majja filmen har också väckt uppmärksamhet i medierna. Att riksdagsvalet närmar sig syns bland annat i några debattartiklar av riksdagskandidater som handlar om Ålands demilitarisering. Bland artiklar som berör politik och samhälle finns flera artiklar om förhandsröstningen

i det kommande riksdagsvalet och där Åland utmärker sig som en av orterna med svalast intresse för att förhandsrösta.

Innehållet i artiklarna om Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier har granskats mera ingående och presenteras med plock ur innehållet.

Politik och samhälle (68)

- Statsminister Sanna Marins besök till Åland den 7 mars gav upphov till flera artiklar. (MTV.fi 6.3, Svenska Yle 3.3 och 7.3, ÖT 8.3, HBL 6.3 och 8.3)
- Journalisten Annica Lindström som arbetar som journalist vid HBL får priset Årets feminist på Åland för sin rapportering om amatörteaterföreningen Teater Alandica. (HBL 2.3)
- Flera artiklar berörde det kommande riksdagsvalet den 2 april där 2424 kandidater vill komma åt en plats i riksdagen. I sammanhanget nämns att Åland har en plats i riksdagen. (Verkkouutiset 2.3)
- Lång livslängd på Åland. Landskapet är den region i EU som har tredje längst förväntad livslängd efter två regioner i Spanien; Madrid och Navarra. (HBL och ÖT 16.3)
- Camilla Gunell (ÅDS) intervjuades i samband med SAMAK-de nordiska Socialdemokraternas möte i Helsingfors. (Demokraatti 1.3)
- Riksdagsledamot Mats Löfström intervjuades i Yle som en av tre riksdagsledamöter som gavs tillfälle att uttrycka vad de tar med sig från mandatperioden som avslutas. "Ålands riksdagsledamot Mats Löfström påminner om att riksdagen slutgiltigt godkände ändringen av Ålands självstyrelselag, som innebär viktiga förändringar för Ålands ekonomi. – Då man ändrar självstyrelselagen måste den vila över ett val och godkännas på nytt av riksdagen, det var en stor sak för Åland, förklarar Löfström." (Svenska Yle 2.3)
- Ålandsdagen i skolan fick spridning via e-pressi.com 21.3. Livesändingar från Helsingfors och Åland.
- Yle rapporterade 22.3 om Ålandsdagen och utgivningen av instruktionsbok om Åland för tjänstemän av juris licentiat Sten Palmgren. Boken är en del av statsrådets Ålandsstrategi och är framtagen på uppdrag av Justitieministeriet Den är en instruktionsbok om självstyrelsen för tjänstemän vid ministerierna och de statliga myndigheterna.
- Yle har granskat andelen kvinnliga kandidater i riksdagsvalet 22.3 och Åland utmärker sig med att minst kvinnor är representerade.
- Debattartikel i ÅU 29.3 av Simon Holmström (HI) och Veli Liikanen (partisekreterare för De gröna) "Finland bör verka för ett fossilnedrustningsavtal".
- Många artiklar finns om förhandsröstningen och hur stort intresse det har varit för den. Åland utmärker sig som den region där man röstat minst på förhand.

Demilitarisering (21)

- Artiklar som berör Ålands demilitarisering fortsätter att handla om de internationella avtalen i förhållande till Nato och det ryska konsulatet på Åland.
- HBL: Jens Stoltenberg om ryska konsulatet på Åland: Ambassader och kontor används ofta som täckmantel. (HBL, Åbo Underrättelser 1.3)
- Debattartikel av Magnus Gräsbäck: "Vi får inte blunda för att ett demilitariserat Åland bjuder potentiella invaderare till dukat bord" (Åbo Underrättelser 1.3)

- Juha-Pekka Tikka skriver i sin insändare att han understöder Atte Kaleva (Saml) som vill säga upp Ålands demilitarisering. (Verkkouutiset 1.3)
- "Ålands övervakningsavtal bör skrotas" anser Henrik Lindblom och hänvisar i sin skrivelse till doktor Jukka Tarkka som anser att de internationella avtalen gällande Ålands demilitarisering behöver skrotas. (UusiSuomi Puheenvuoro 2.3)
- "Man borde ge upp Ålands demilitarisering" säger Jarmo Lindberg, general och Försvarsmaktens tidigare kommendör som nu ställer upp i riksdagsvalet för Samlingspartiet. Hans svar i Yles valkompass på frågan om Ålands demilitarisering är att avtalen borde sägas upp. (Verkkouutiset 3.3)
- "På Bornholm förbereder man sig på ockupation". Ålands centrala läge i Östersjön lyfts i artikeln och jämförs med Bornholms strategiska läge. (Verkkouutiset 4.3)
- "Sanna Marin om ryska konsulatet på Åland – har diskuterats i regeringen" Artikeln handlar om Statsminister Marins besök på Åland. (HBL 7.3)
- Debattartikel "Finland ska fortsättningsvis respektera Ålands demilitarisering". Artikeln är ett svar på Magnus Gräsbäcks debattinlägg och undertecknas av en rad SFP-kandidater med Sandra Bergqvist i spetsen. (ÅU 8.3)
- Debattartikel av riksdagskandidat Sam Leijonamieli (Saml.) om "statens förmynderskap" där Ålands demilitarisering nämns. (Ilkka-Pohjalainen 8,3)
- "En Nato-försvarsstab borde placeras i Åbo", här nämns Ålands strategiskt viktiga läge. (Aamuset 9.3)
- Debattartikel av Magnus Gräsbäck om att man borde få inrätta försvarsställningar på Åland. (ÅU 10.3)
- Professor Jukka Tarkka skriver i kolumnen att Finlands och Sveriges anslutning till Nato ger en unik möjlighet beträffande Åland. (Etelä-Suomen Sanomat 16.3)
- Riksdagsledamot Juha Mäenpää (Sf) om anslutningen till Nato och Ålands demilitarisering. Han önskar att ålänningarna skulle genomföra värnplik i likhet med andra finländare. (Suomen Uutiset 16.3)
- Ilta-Sanomat 18.3 skriver om Putins tjänstemän och förvaltning och i sammanhanget nämns "Putins tomt i Saltvik".
- Demokraatti 23.3 om Proggispodden 33 som behandlade "Hur ska vi stärka vår säkerhet?" Här tas Ålands demilitarisering och strategiska läge upp.
- E-pressi 23.3 skriver om en nyutkommen bok om vad som gömmer sig bakom sången "Oolanninsota" ("Ålandskriget"). Boken är skriven av Pirjo-Liisa Niinimäki och Jerker Örjans och heter "He tekivät laulun".
- Verkkouutiset 23.3 jämför Rysslands anfallskrig i Ukraina med händelserna i samband med Krimkriget, detta enligt den ryska professorn Aleksander Etkin.
- Satakunnan Kansa 29.3 skriver om Nationernas förbund och gör tillbakablickar där Ålandsfrågan nämns.
- Finska toppofficerare vill slopa Ålands demilitarisering. Försvarsmaktens tidigare anställda i högt uppsatta positioner Pekka Toveri, Kjell Törner och Jarmo Lindberg ger sin syn på varför de skulle vilja att Ålands demilitarisering slopas. (HBL 29.3)

Ekonomi/företag/juridik (34)

- Institutet för hälsa- och välfärd THL har gett felaktigt forskningsresultat om hur mycket pengar som användes till Veikkaus spel. I rapporteringen nämns åländska PAF som utomstående spelande på färjor och på nätet. (Yle och HS 9.3, HS 14.3)
- På Åland har man undersökt havsbotten på ett 570 km² stort område för vindkraft. (Tekniikka & Talous 15.3)
- OX2 har inlett ett samarbete med Under Ytan och Nemo Seafarms för att bygga en stödstation på Björkskär på norra Åland. (STT info 17.3)
- Det franska börsbolaget Lhyfe som är en av världens mest framstående gällande vätgasproduktion har köpt 49 % av aktierna i Flexens. (Yle, Kemia Media, HBL 21.3, Tekniikka & Talous 26.3)
- Eldrivna flygplan ska testas i trafiken till och från Åland. Ett samförståndsavtal tecknas mellan Heart Aerospace och Ålands landskapsregering. (HBL 24.3, ÅU 29.3, KuljetusNet.fi 31.3)
- Ilmatar har fått undersökningslov i Bottenhavet norr om Åland. (Energiakatsaus 30.3)
- Medelpensionen i Finland är 1845 euro per månad. Andelen som får arbetslöshetspension är störst i Kajanaland (över 8%) och minst på Åland och i Nyland. (3 %) (Iltalehti 30.3, Taloustaito 31.3)

Sjöfart/Rederier (10)

- Gotlandsbolaget köper Eckerös fartyg Birka. (HBL 27.3)
- Wasa Lines vd Peter Ståhlberg anser att konkurrensen snedvrids om Åland undantas från EU:s utsläppshandel. (Yle 29.3)
- Inställd avgång p.g.a. hård vind "Viking Grace kunde inte stanna i Långnäs". (ÅU 4.3)

Rapporten är sammanställd av Lena von Knorring vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.